

onder

mijn

ted

mattas

van

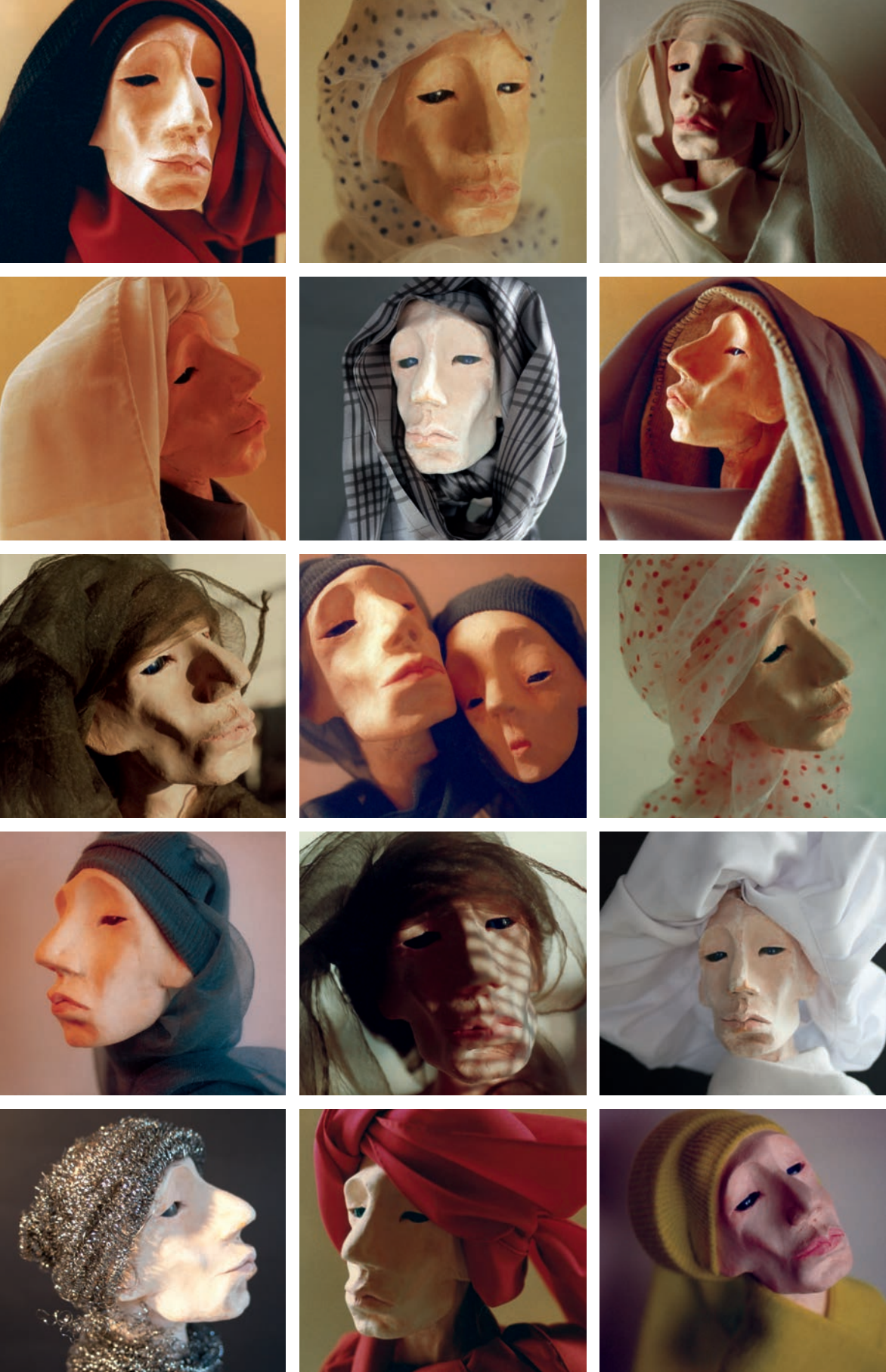
de

lieshout

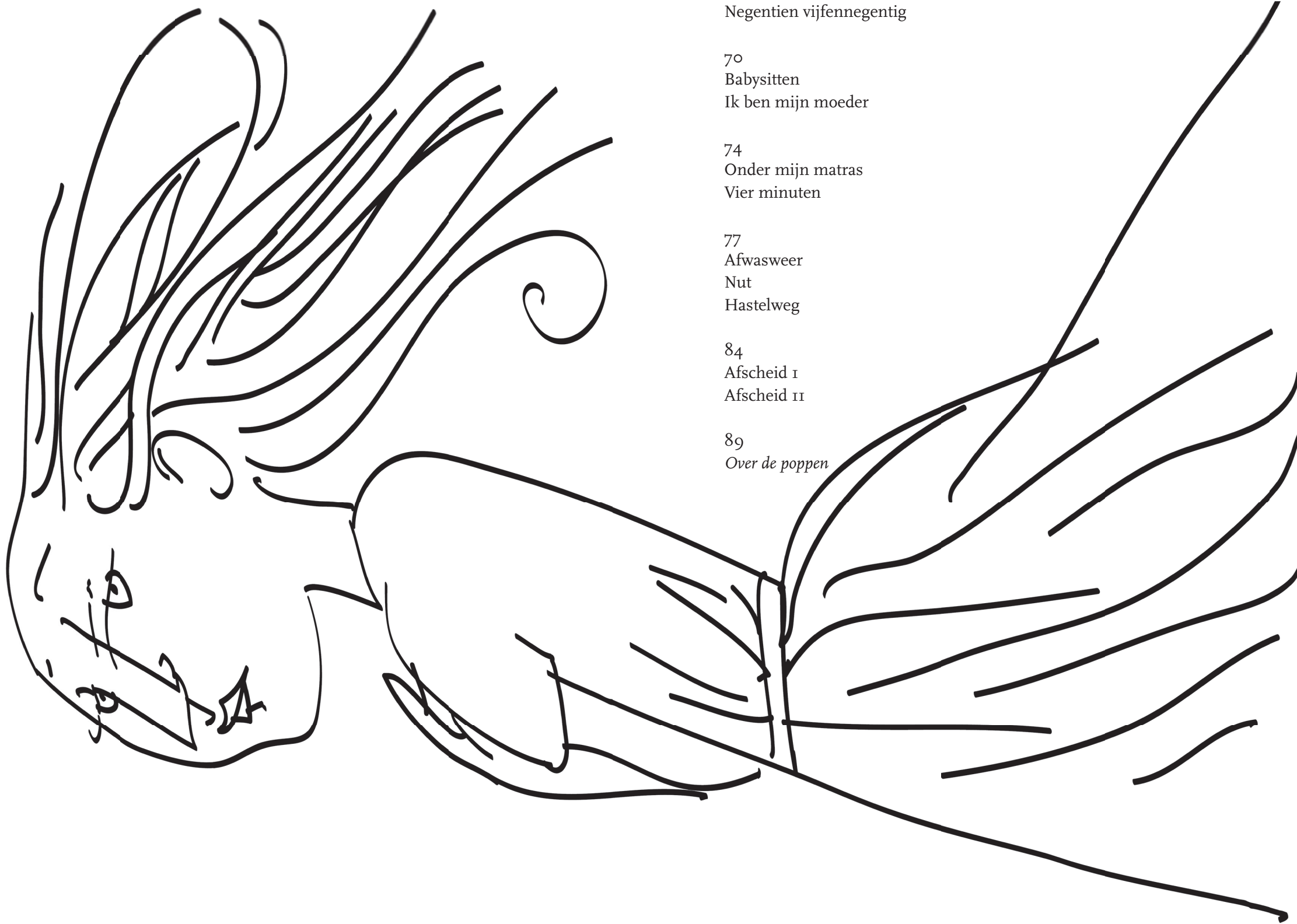
erwt

Ted van Lieshout
Onder mijn matras de erwt
Gedichten & portretten

Leopold / Amsterdam

67
Moederdag
Negentien vijfennegentig

70
Babysitten
Ik ben mijn moeder

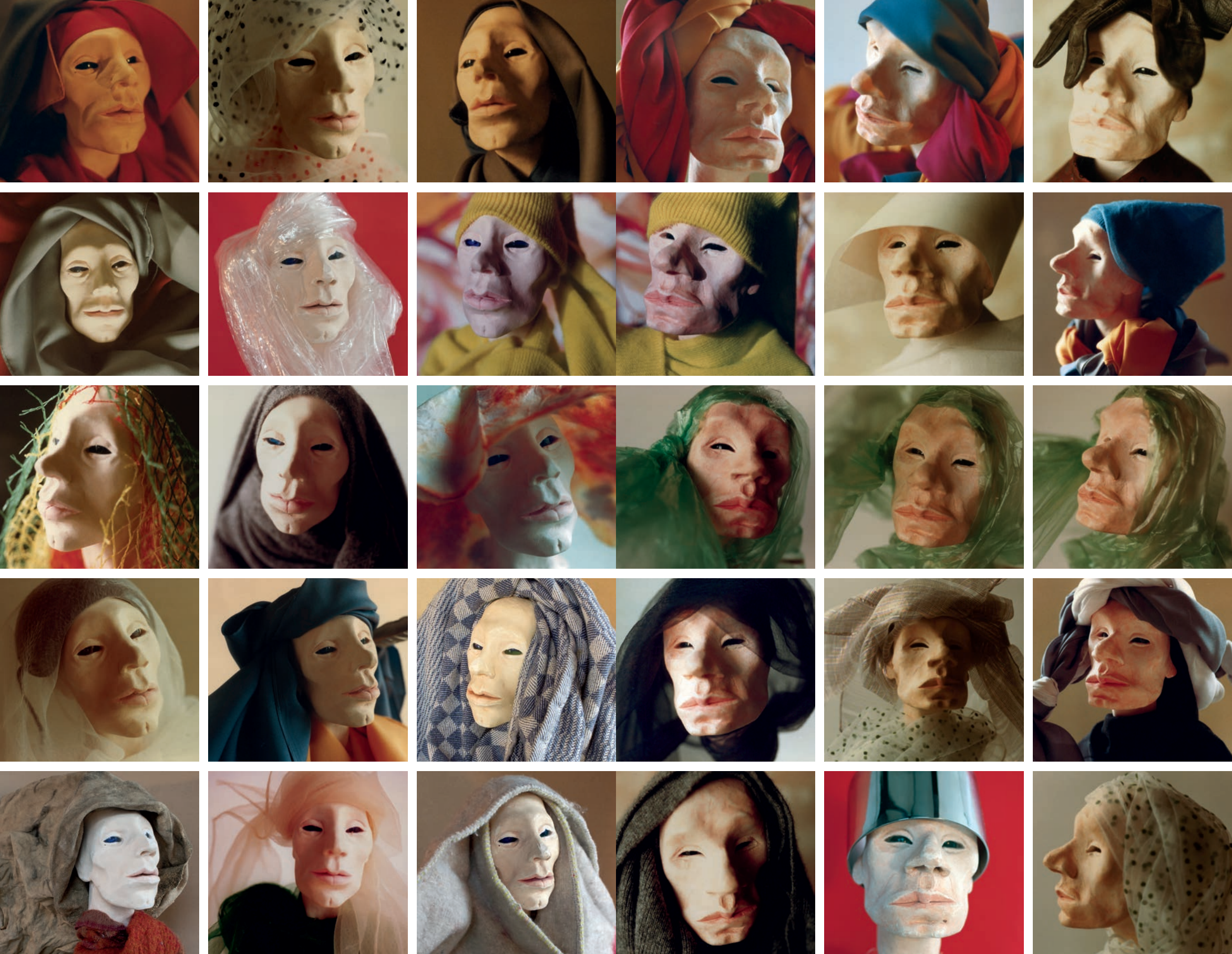
74
Onder mijn matras
Vier minuten

77
Afwasweer
Nut
Hastelweg

84
Afscheid I
Afscheid II

89
Over de poppen

vijftien poppen

Ik speelde dat ik moeder was met al mijn vijftien poppen.
Ze maakten telkens ruzie en daar moesten ze mee stoppen!
Vijftien poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De pop die ik het laatst kreeg, die hield niet echt van mij.
Ze ging er al meteen vandoor toen ik er iets van zei.
Veertien poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

Eén luisterde er nooit naar mij. Ze had geen linkeroor.
Ik schold haar uit voor dove en toen ging ze ervandoor.
Dertien poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De oudste was een lelijk ding. Ze had niet eens meer haar.
Ik gaf haar aan een ander kind. Ik had er twaalf nog maar.
Twaalf poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De twaalfde had haar been gebroken en verdween vanzelf.
Ik kon haar nergens vinden. Toen had ik er nog elf.
Elf poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De elfde was zo lelijk dat ik haar nooit meer wou zien.
Ik deed mijn ogen dicht. Toen had ik er nog tien.
Tien poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De tiende durfde niks te zeggen, zogenaamd verlegen.
Weg met wie niks zeggen wil. Toen had ik er nog negen.
Negen poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De negende is weggegaan, heeft niet op mij gewacht.
Nou ga dan maar! riep ik haar na. Toen had ik er nog acht.
Acht poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De achtste van het hele stel wou mij geen kusje geven.
Dan niet, riep ik. Rot op, rotpop! Toen had ik er nog zeven.
Zeven poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De kleinste wou een luier om en zeurde om de fles.
Ik heb haar gauw in bed gelegd. Toen had ik er nog zes.
Zes poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De zesde was brutaal en schold me uit voor lelijk wijf.
Voor straf moest ze de kast weer in. Toen had ik er nog vijf.
Vijf poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De vijfde zat te janken en ze huilde drie kwartier.
Ik heb haar onder 't bed gelegd. Toen had ik er nog vier.
Vier poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De vierde wilde aandacht en wou almaar op mijn knie.
Ik heb haar in een doos gestopt. Toen had ik er nog drie.
Drie poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De derde zeurde aan mijn kop en wou steeds met me mee.
Die liet ik achter in de tuin. Toen had ik er nog twee.
Twee poppen op een rij, allemaal zijn ze van mij.

De tweede wou een snoepje want ze stootte hard haar been.
Die heb ik bij het vuil gegooid. Toen had ik er nog één.
Eén pop op een rij, en die ene is van mij.

Ik speelde dat ik moeder was met Liedewij, mijn pop,
de liefste van de wereld. Daar kan niemand tegenop!

zeven keukens

Er zijn zeven keukens die een goed thuis zoeken, zeggen ze op de televisie, maar daar stond niks over in de krant. Dus ik weet niet of het heel ernstig is.

Kunnen wij die keukens niet helpen? We kunnen er toch wel eentje in huis nemen? *Wij hebben toch al een keuken? We hebben geen nieuwe nodig.* Ja,

maar stel je voor, zo'n eenzame keuken die geen huis heeft! Dat is toch erg! *Het zijn nieuwe keukens, schat. Die maken ze in een fabriek en zetten ze dan*

te koop in de hoop dat iemand de oude op straat zet. Zul je nooit onze keuken de deur uitdoen, mama? Zul je dat nooit doen? Onze keuken met de kraan

die druppelt en de spoelbak en het aanrecht en de kastjes en het fornuis met de afzuigkap erboven en de oven eronder. O, mama,

als je ooit onze keuken, o nee, niet onze keuken. Laat de zeven keukens die een huis zoeken maar buiten, hoor. Laat ze maar eenzaam

door de nacht dwalen. Ik heb nog nooit gehoord dat een keuken niet thuiskwam, dus ze komen vast wel goed terecht. Ik wou dat je net zo zorgzaam

was voor de keukens die wij al hebben. Als de afwas gedaan moet worden hol je altijd naar de wc. Daar bid ik voor onze keukens. Echt waar.

de muis

Toen ik vanochtend beneden kwam en water op wou zetten voor thee, zag ik op het aanrecht een muisje zitten. Ik schrok en sprong achteruit. Het muisje vluchtte niet, bleef zitten, en toen wist ik meteen dat het aan het sterven was. Gezonde muizen rennen gauw weg, maar deze niet.

Ik wist niet wat ik moest doen. In ieder geval niet mama wakker maken, want die komt haar bed niet uit voor een stervende muis. Ze heeft niet voor niets langs de plinten doosjes met gifpaars gekleurde korrels neergezet. Ze wil geen muizen in haar huis en ik ook niet, maar toch.

Ik heb zo zachtjes mogelijk theegezet, om het muisje niet te storen bij het sterven, en het duurde toch nog heel lang. Ik dacht, moet ik misschien iets pakken en een mep geven, zodat het muisje niet zo lang hoeft te lijden? Maar dat durfde ik niet. Ik wachtte stil op een stoel, met het kopje thee en een droge boterham, want ik kon er toch zeker geen lekkere jam op doen terwijl dat muisje aan het sterven was?

Het muisje liep een stukje, wankelde terug, ging op de rand van het aanrecht zitten, struikelde en viel naar beneden. Het spartelde een minuutje lang op de keukenvloer, en viel toen om. Zonder ook maar één geluidje te hebben gemaakt.

Ik heb nooit eerder iets zien sterven, behalve een mug die doodgemept werd, maar dat was een vals kreng dat wou steken en dit muisje had niemand kwaad gedaan.

Later zei mam dat muizen die voelen dat ze gaan sterven, zich niet langer verstoppen. Ze gaan ergens liggen waar een kat makkelijk bij kan, of misschien waar iemand is die ze kan komen redden. In ieder geval gaan ze weg bij het nest waar ze wonen, want de geur van een dode muis kan verraden waar de andere muizen zijn en die zijn dan in gevaar!

Net als opa, zei ik. Die moest ook ergens anders gaan wonen toen hij voelde dat hij doodging. Misschien is hij wel vergiftigd. *Nee*, zei mam geërgerd, *oudere mensen kunnen nog wel twintig jaar gelukkig blijven leven in een bejaardenhuis, maar dat is nu eenmaal niet voor iedereen weggelegd.*

Dat weet ik best, maar ik wou tóch graag iets langs mijn neus weg zeggen om mam een beetje te straffen voor de doosjes gif die ze voor de muizen heeft neergezet.

elf treden

Wij hebben een houten trap
en die boen ik elke vier weken –
ik moet dat uitleggen, want
anders snapt niemand onze trap.

Je wrijft de elf treden eerst met
boenwas in en daarna wrijf
je ze weer uit met een andere
doek. Ik vind dat ik dat moet

vertellen voor kinderen die
na mij op aarde komen en in
dit huis gaan wonen: de droge
doek moet je op de tree leggen,
erop gaan zitten en dan heen

en weer schuiven met je kont.
Daar gaat de trap van glimmen
en het kost niet zo veel moeite
als op je knieën zitten zoals

bijvoorbeeld Assepoester. Je
moet de doek niet vergeten,
want anders krijg je boenwas
aan je broek en weet je boze

moeder precies dat je het niet
goed gedaan hebt in haar ogen.
Maar ik doe het niet voor haar.
Ik doe het voor onze lieve trap.

de trap

A L S I K M I J N V L E C H T E N U I
T H E T K L E I N S T E R A A M P J
E V A N D E H O O G S T E T O R E
N H A N G K O M T E R E E N P R
I N S O P E E N P A A R D E N
D I E K L I M T E R L A N G
S N A A R B O V E N E N B
E G I N T M E Z O W I L
D T E Z O E N E N D A
T I K H E M O G E N
B L I K K E L I J
K V E R G E E F
D A T H I J N
I E T D E T
R A P G E
N O M E
N H E
E F
T

uit elkaar

Papa en mama willen uit elkaar en ze doen net of het onze schuld niet is. Maar natuurlijk is het dat wel.

Wij hebben ons bord niet leeggegeten.
Wij zijn niet op tijd naar bed gegaan.
Wij hebben niet gehoorzaamd.
Wij doen niet genoeg ons best op school.

Papa en mama hadden nóóit verwacht dat ze zulke teleurstellende kinderen zouden krijgen en daarom gaan ze nu scheiden. Ze gaan waarschijnlijk ieder met iemand anders proberen nieuwe kinderen te krijgen die minder mislukt zijn.

– Nou, jullie twee doen je best maar! Betere kinderen dan wij bestáán niet, kunnen niet geboren worden!

Als wij hadden geweten dat we bij zulke ruziënde ouders geboren zouden worden, hadden we minder verstand meegenomen met onze geboorte. Maar het is nu eenmaal zo.

Als jullie de hele tijd ruzie blijven maken, gaan mijn broer en ik net zo lief ergens anders wonen.

Wij hebben misschien geen recht op wijze ouders, maar wij hadden er wel op gerekend.
We kunnen er ook naar blijven verlangen, al begrijpen we dat het geen zin heeft.

Dus ga maar uit elkaar.
Wij geven er toestemming voor.

attractie

Wij waren al naar het Dolfinarium geweest en de Drunense Duinen en toen moesten we van mama ook nog naar de nieuwe vriendin van papa, die we van onszelf eigenlijk nergens

voor nodig hebben, en ze is ook helemaal geen attractie, maar gewoon iemand op wie papa verliefd is geworden toen het eindelijk mocht. Mama heeft gezegd dat papa heeft gezegd dat

tante, zoals we haar moeten noemen, hem in luttele dagen het geluk bracht dat mama in nog geen jaren voor elkaar kreeg. Wij weten niet wat luttel is, maar het zal wel iets te maken

hebben met lul, want dat is papa volgens mam, en wij vinden dat ook, want wij hóéven geen attractie. Wij willen meer zakgeld, maar dat kan niet omdat papa onze centen uitgeeft aan háár.